

Uzasadnienie wniosku o ratyfikację Poprawek z 2016 r. do Konwencji o pracy na morzu z 2006 r.

I. Poprawki do Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy o pracy na morzu z 2006 r. (MLC) zostały przyjęte w dniu 10 lutego 2016 r. przez Specjalny Trójstronny Komitet utworzony na podstawie art. XIII Konwencji, a następnie zatwierdzone przez Międzynarodową Konferencję Pracy (MKP) w dniu 9 czerwca 2016 r. Poprawki te odnoszą się do Kodeksu wdrażającego Prawidła 4.3 i 5.1 oraz Załącznika A-5 do MLC. Zgodnie z art. XV Konwencji, Poprawki te wejdą w życie, jeśli do końca wyznaczonego terminu tj. do dnia 8 lipca 2018 r. sprzeciwu nie złoży więcej niż 40% państw-stron Konwencji według stanu na dzień 8 czerwca 2016 r., posiadających nie mniej niż 40% światowego tonażu floty.

Polska ratyfikowała Konwencję o pracy na morzu z 2006 r. (MLC) w dniu 3 maja 2012 r. Konwencja weszła w życie 20 sierpnia 2013 r. – Dz. U. z 2013 r. poz. 845. Polska związała się również Poprawkami do MLC z 2014 r. Stronami MLC są 84 państwa, reprezentujące łącznie 91 % światowego tonażu floty.

MLC składa się z trzech różnych, ale powiązanych części: Artykułów, Prawideł i Kodeksu. Artykuły i Prawidła ustanawiają podstawowe prawa, zasady i zobowiązania Członków ratyfikujących Konwencję. Artykuły i Prawidła mogą zostać zmienione tylko przez MKP w ramach artykułu 19 Konstytucji Międzynarodowej Organizacji Pracy. Kodeks zawiera szczegóły wdrażania Prawideł. Składa się z Części A (obowiązujące Normy) i Części B (Wytyczne). Kodeks może być zmieniany według uproszczonej procedury określonej w Artykule XV Konwencji. Zgodnie z tym przepisem Specjalny Trójstronny Komitet może przyjmować poprawki do Kodeksu, pod warunkiem zatwierdzenia ich przez MKP większością dwóch trzecich oddanych głosów.

II. POTRZEBA I CEL ZWIĄZANIA SIĘ POSTANOWIENIAMI POPRAWEK

Celem przyjęcia Poprawek do Kodeksu wdrażającego Prawidła 4.3 w części: Wytyczna B4.3.1 – Postanowienia w sprawie wypadków w miejscu pracy oraz uszkodzeń ciała i chorób związanych z wykonywaniem pracy – było wyeliminowanie molestowania i zastraszania na statku, stosownie do najnowszej wersji Wytycznych dotyczących tej kwestii, wydanych wspólnie przez Międzynarodową Izbę Transportu Morskiego i Międzynarodową Federację Pracowników Transportu, które należy brać pod uwagę przy stosowaniu wymienionej Poprawki. Ponadto uznano, że molestowanie i zastraszanie na statku może mieć poważne konsekwencje dla zdrowia fizycznego i emocjonalnego marynarzy oraz prowadzić do osłabienia ich motywacji w pracy i wzrostu zachorowań.

Zmiany Poprawek do Kodeksu wdrażającego Prawidła 5.1 oraz Załącznika A5-II do MLC miały na celu umożliwienie przedłużenia ważności Morskiego Certyfikatu Pracy na kolejny okres nieprzekraczający pięciu lat, gdy po zakończeniu inspekcji przeprowadzonej w celu jego odnowienia, okaże się, że dany statek nadal spełnia wymogi prawa krajowego lub inne służące realizacji wymagań omawianej Konwencji, a nowy certyfikat nie może zostać natychmiast wydany i udostępniony na pokładzie danego statku.

Generalnie przyjęcie omawianych Poprawek miało na celu ujęcie w ramy prawne wyłaniających się rzeczywistych zagadnień dotyczących życia i pracy marynarzy na statku.

W związku z uproszczoną procedurą rewizji Kodeksu MLC przewidzianą w art. XV Konwencji, Poprawki do kodeksu wejdą w życie, jeżeli do końca wyznaczonego terminu tj. do dnia 8 lipca 2018 r. sprzeciwu nie złożą więcej niż 40% państw-stron Konwencji wg stanu na dzień 8 czerwca 2016 r. posiadających nie mniej niż 40% światowego tonażu floty. Jednakże:

a) przed końcem ustalonego okresu każdy Członek ratyfikujący może powiadomić Dyrektora Generalnego, że poprawka będzie dla niego wiążąca dopiero po późniejszej wyrażonej notyfikacji jej przyjęcia; oraz

b) przed datą wejścia w życie poprawki każdy Członek ratyfikujący może powiadomić Dyrektora Generalnego, że nie wprowadzi w życie poprawki przez wskazany okres.

Zatem wskazane jest przeprowadzenie procedury ratyfikacyjnej, żeby uniknąć sytuacji, gdy Poprawki wejdą w życie w stosunku do Polski w sposób automatyczny, bez wyrażenia takiej woli.

III. RÓŻNICE MIĘDZY DOTYCHCZASOWYM A PROJEKTOWANYM STANEM PRAWNYM

Poprawki odnoszą się do Kodeksu wdrażającego Prawidła 4.3 i 5.1 oraz Załącznika A-5 do MLC. Zmiana przepisów Prawidła 4.3 Konwencji polega na dodaniu na końcu ustępu 1 Wytycznej B4.3.1 – Postanowienia w sprawie wypadków w miejscu pracy oraz uszkodzeń ciała i chorób związanych z wykonywaniem pracy, nowego tekstu oraz dodaniu w ustępie 4 wymienionej Wytycznej, nowej litery: (d) molestowanie i zastraszanie. Ponadto w Wytycznej B4.3.6 – Dochodzenie, dodaje się nową literę: (g) problemy wynikające z molestowania i zastraszania.

Zmiany dotyczące Prawidła 5.1 polegają na tym, że w Normie A5.1.3 – Morski Certyfikat Pracy i deklaracja zgodności, przenosi się tekst obecnego ustępu 4 na koniec ustępu 3, a dotychczasowemu ustępowi 4 nadaje się nowe brzmienie.

W Załączniku A5-II – Morski Certyfikat Pracy, na końcu wzoru formularza Morskiego Certyfikatu Pracy dodaje się nowy tekst.

Biorąc pod uwagę zakres zmian wprowadzanych w MLC Poprawkami z 2016 r. należy ocenić, że zmian w prawie krajowym, a konkretnie w ustawie z dnia 9 sierpnia 2013 r. o pracy na morzu (Dz. U. poz. 1569 z późn. zm.), wymagać będzie jedynie poprawka w Normie A5.1.3 w Prawidle 5.1. Zmiana ta umożliwi przedłużenie ważności dotychczasowego Morskiego Certyfikatu Pracy w sytuacji, gdy po pozytywnie zakończonej inspekcji nowy certyfikat nie może zostać przekazany na statek i stanowi uszczegółowienie aktualnych zasad prowadzenia inspekcji i certyfikacji. Zmiana ta ma więc charakter techniczny, dostosowuje zasady inspekcji statków w zakresie MLC oraz zasad wydawania Morskiego Certyfikatu Pracy do zasad przewidzianych w innych morskich konwencjach międzynarodowych.

Pozostałe kwestie uregulowane Poprawkami z 2016 r. nie będą wymagały zmiany prawa krajowego.

Zmiany Wytycznej B4.3.1 oraz Wytycznej B4.3.6 w Prawidle 4.3, dotyczące kwestii związanych z zapobieganiem molestowaniu i zastraszaniu w miejscu pracy, nie wymagają

wdrożenia bowiem ujęte są już w polskim prawodawstwie w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 1666, z późn. zm.), która ma również zastosowanie do stosunków pracy na statkach morskich. W związku z powyższym nieuzasadnione byłoby powielanie regulacji w tym zakresie.

Natomiast zmiana Załącznika A5-II do MLC przewiduje zmiany we wzorze formularza Morskiego Certyfikatu Pracy. Zmiana ta nie będzie wymagała modyfikacji prawa krajowego, bowiem art. 91 ust. 8 ustawy o pracy na morzu, określający wzór certyfikatu, odsyła w tym zakresie bezpośrednio do MLC. Rozwiązanie takie zapewnia zgodność certyfikatów wydawanych przez administrację morską z Konwencją o pracy na morzu w jej aktualnym brzmieniu.

IV. OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Skutki prawne: Poprawki wejdą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia, do którego można zgłaszać brak zgody. Państwo będące stroną MLC, które nie chce związać się postanowieniami Poprawek z 2016 r. może bądź wyrazić brak zgody w myśl ustępu 7 art. XV, bądź też zastosować jedną z klauzul określonych w ustępie 8 tego artykułu, czyli może powiadomić Dyrektora Generalnego, że Poprawki będą dla niego wiążące dopiero po późniejszej wyrażonej notyfikacji lub że nie wprowadza w życie Poprawek przez wskazany okres. Polska nie notyfikuje braku zgody w myśl ust. 7 art. XV MLC ani nie skorzysta z klauzul określonych w ust. 8 tego art. Wejście w życie Poprawek z 2016 r. będzie oznaczało potrzebę zmiany ustawy o pracy na morzu o charakterze technicznym.

Skutki polityczne: Ratyfikacja Poprawek z 2016 r. do Konwencji o pracy na morzu z 2006 r. wpisuje się w prowadzoną przez Rząd polski politykę morską.

Skutki społeczne i gospodarcze: W szczególności przy przyjęciu Poprawek odnośnie do kwestii molestowania i zastraszania na statku uznano, że zagadnienia te, jeśli nie zostaną wyeliminowane, mogą mieć negatywne skutki dla firm przejawiające się w pogarszaniu warunków pracy oraz powodować potencjalne konsekwencje organizacyjne, gospodarcze i prawne.

Skutki finansowe: Wejście w życie Poprawki z 2016 r. do MLC, nie spowoduje wydatków dla budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego oraz zmniejszenia dochodów jednostek sektora finansów publicznych, w tym dochodów budżetu państwa w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów.

V. INFORMACJA O ZAKRESIE I WYNIKACH POSTĘPOWANIA UZGADNIAJĄCEGO

[do uzupełnienia po przeprowadzeniu postępowania]

VI. TRYB ZWIĄZANIA SIĘ KONWENCJĄ

Z uwagi na fakt, że Poprawki z 2016 r. do Konwencji o pracy na morzu z 2006 r. zostały przyjęte przez Konferencję Ogólną Międzynarodowej Organizacji Pracy nie jest możliwe podanie sygnatariuszy, w tym osoby, która podpisała umowę w imieniu strony polskiej.

Konwencja o pracy na morzu z 2006 r., regulując wymagania dla marynarzy do pracy na statku, warunki zatrudnienia i życia na statku, zagadnienia ochrony zdrowia i opieki medycznej dla marynarzy oraz zabezpieczeń społecznych i ochrony socjalnej marynarzy, nie porusza zagadnień związanych z pokojem, sojuszami, układami politycznymi, czy wojskowymi. Nie dotyczy również kwestii związanych z wolnością, prawami lub konstytucyjnymi obowiązkami obywateli Rzeczypospolitej Polskiej. Nie traktuje też o członkostwie Rzeczypospolitej Polskiej w organizacji międzynarodowej.

Ratyfikacja Poprawek z 2016 r. do Konwencji MLC, w zakresie wdrożenia do polskiego porządku prawnego zmian do Prawidła 5.1 Konwencji MLC oraz załącznika A5-II do Kodeksu Konwencji MLC, będzie wymagała zmiany ustawy o pracy na morzu. Zmiana ta dotyczyć będzie kwestii technicznej, polegającej na dostosowaniu zasad inspekcji statków w zakresie Konwencji MLC oraz zasad wydawania Morskiego Certyfikatu Pracy do zasad przewidzianych w innych morskich konwencjach międzynarodowych. Pozostałe kwestie, których dotyczą Poprawki z 2016 r. do Konwencji MLC, nie będą wymagały wprowadzenia zmian w prawie krajowym.

Mając powyższe na uwadze ocenić należy, że Poprawki z 2016 r. do Konwencji MLC nie spełniają przesłanek określonych w art. 89 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Dodatkowo nadmienić należy, że ratyfikacja Poprawek z 2016 r. do Konwencji o pracy na morzu z 2006 r. nie będzie powodowała obciążenia państwa pod względem finansowym.

W związku z tym zasadne jest, aby związanie Rzeczypospolitej Polskiej Poprawkami z 2016 r. do Konwencji MLC nastąpiło w trybie art. 89 ust. 2 Konstytucji, tj. bez uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie.

Poprawki wejdą w życie sześć miesięcy po zakończeniu okresu, w którym państwa-strony Konwencji o pracy na morzu z 2006 r. mogą wyrażać brak zgody, pod warunkiem, że braku zgody nie przedstawi 40 % członków, którzy ratyfikowali MLC i którzy reprezentują nie mniej niż 40 % tonażu brutto floty światowej.